

Vláda doposud splnila 10 ze 75 ekologických bodů programového prohlášení. Na dotažení ji zbývá rok.

24.11.2024 - | Zelený kruh

Vládní koalice ODS, STAN, KDU-ČSL a TOP 09 (a donedávna i Pirátů) zcela dokončila zatím jen 10 ze 75 hlavních úkolů Programového prohlášení, které se vztahují k životnímu prostředí a ochraně zvířat.

Dalších 45 splnila částečně, 20 není splněno vůbec. Ukázala to analýza [1], kterou zpracovali expertky a experti ekologických organizací sdružených v asociaci Zelený kruh. Organizace zároveň předkládají návrhy, jak by měla vláda postupovat, aby Programové prohlášení zcela naplnila. Během posledního roku, který před sebou má, toho lze dosáhnout.

Za nejzásadnější kroky vlády k naplnění programového prohlášení ve zbývajícím posledním roce považují ekologické organizace:

- Řešení problémů s obnovou lesů, tedy prosazení novely zákona o myslivosti ve znění navrženém Ministerstvem zemědělství, které má podporu vlastníků půdy, zemědělců, lesníků i ochranářů.
- Schválení novely zákona o ochraně přírody a krajiny, která přináší zlepšení v oblasti péče o dřeviny rostoucí mimo les a po více jak 20 letech otevírá cestu pro nový národní park. Ekologické organizace zároveň upozorňují, že v novele hrozí oslabení ochrany druhů rostlin a živočichů.
- Zajištění dostatku finančních zdrojů pro implementaci Národního plánu obnovy přírody, který představuje významnou příležitost pro zlepšení stavu životního prostředí. Jednou z možností je identifikace škodlivých dotací a změnit přístup k rekultivaci lomů, a využití prostředků z rekultivačních fondů. Spolupráce s občanskými spolky a nevládními organizacemi bude při realizaci plánu zásadní, protože jejich místní znalosti a aktivity mohou výrazně přispět k úspěchu celého procesu.
- Dotažení novelizace zákona o ekologické újmě a prosazovat přísnější limity pro nové toxické látky v podzemních a odpadních vodách a podpořit zásadu znečišťovatel platí.
- Prosazení zákona o zálohování nápojových plechovek a plastových lahví, který v současnosti čelí odpadářské lobbey, vláda již schválila. Nyní musí být prosazena v Parlamentu.
- Schválení Národního klimaticko-energetického plánu a Politiky ochrany klimatu v ČR, které se vláda zavázala zhotovit již do konce roku 2023 a které stanovují nové cíle pro obnovitelné zdroje, úspory energie a snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030 a 2050. Ekologické organizace zároveň žádají zvýšení cíle pro OZE na 33 % v roce 2030 a ukotvení cíle klimatické neutrality ČR v roce 2050.
- Dotáhnutí novely energetického zákona zakotvující akumulaci a chytré řízení spotřeby (lex OZE 3), která dále pomůže efektivnímu využívání obnovitelných zdrojů a nižším účtům za elektřinu. A dále prosazení zákona o urychlení využívání OZE tak, aby probíhalo rychlé a nekomplikované povolování větrných elektráren.
- Předložení revize Akčního plánu vládě a výsledků plánu z let 2020 – 2023 pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin.

Petra Kolínská, ředitelka Zeleného kruhu, říká: *“Vláda se jednoznačně přihlásila k záměru rozšířit plochy zvláště chráněných území, a konkrétně k vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Nestačí*

přítom novelu zákona o ochraně přírody a krajiny předložit do parlamentu, ale také tam návrh obhájit. Vyhlášením národního parku se nebude plnit jen programové prohlášení vlády, ale především dojde k účinné ochraně a posílení biodiverzity. K tomu se Česká republika zavázala v rámci mezinárodních úmluv."

Sarah Ožanová, koordinátorka projektů Arniky v oblasti nakládání s odpady, říká: „Například schválení systému zálohování je pro Českou republiku klíčové, pokud to myslíme s ochranou životního prostředí vážně. Motivuje spotřebitele, aby nápojové obaly vraceli, a tím výrazně zvyšuje míru třídění a recyklace. Místo toho, aby tyto cenné materiály skončily na skládkách nebo ve spalovnách, mohou se znovu využít. Ve státech, kde zálohování funguje, vidíme méně odpadu v přírodě a výrazné zvýšení recyklace materiálů, takže máme jasný důkaz, že to jde a že to přináší výsledky. A co je neméně důležité, zvýšením míry recyklace plastového odpadu bychom přispěli k naplnění recyklačních cílů a dalších cirkulárních závazků Česka.“

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: “Vláda předložila tři (a dvě již prosadila) novely energetického zákona, které pomohou rozvoji obnovitelných zdrojů, což velmi vítáme. Slíbila však také vytvořit novou energetickou a klimatickou koncepci do konce roku 2023. Pomalu se blíží konec roku 2024 a strategické dokumenty jako Národní klimaticko-energetický plán či Politika ochrany klimatu stále nejsou schváleny. Přitom průmysl, obce i domácnosti potřebují vědět, zda cíle a plánovaná opatření platí. Jedním z klíčových opatření je zákon na zrychlení povolování a výstavby větrných elektráren v souladu s ochranou přírody a vláda má nejvyšší čas předložit jej do Parlamentu.”

Karolína Zapotilová, advokační pracovnice organizace Svoboda zvířat, říká: “Ačkoliv se současná vláda ve svém programovém prohlášení zavázala k prosazování opatření k omezení nelegálního zabíjení zvířat a k omezení nezákonného obchodu s nimi, tento závazek splnila pouze částečně. Doposud stále totiž nebyla např. předložena revize Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin, ani výsledky tohoto akčního plánu za léta 2020-2023. Zhodnocení výsledků akčního plánu je bezesporu nezbytné pro zmapování toho, zda přijatá opatření v uvedeném období přinesla kýžené výsledky či nikoliv. Současně platí, že bez revize stávajícího akčního plánu není možné přizpůsobit strategii aktuální situaci v oblasti nelegálního zabíjení zvířat a nezákonného obchodu s nimi.”

[1] Analýza ke stažení

Vládní koalice ODS, STAN, KDU-ČSL a TOP 09 (a donedávna i Pirátů) zcela dokončila zatím jen 10 ze 75 hlavních úkolů Programového prohlášení, které se vztahují k životnímu prostředí a ochraně zvířat. Dalších 45 splnila částečně, 20 není splněno vůbec. Ukázala to analýza [1], kterou zpracovali expertky a experti ekologických organizací sdružených v asociaci Zelený kruh. Organizace zároveň předkládají návrhy, jak by měla vláda postupovat, aby Programové prohlášení zcela naplnila. Během posledního roku, který před sebou má, toho lze dosáhnout.

Za nejzásadnější kroky vlády k naplnění programového prohlášení ve zbývajícím posledním roce považují ekologické organizace:

- Řešení problémů s obnovou lesů, tedy prosazení novely zákona o myslivosti ve znění navrženém Ministerstvem zemědělství, které má podporu vlastníků půdy, zemědělců, lesníků i ochranářů.
- Schválení novely zákona o ochraně přírody a krajiny, která přináší zlepšení v oblasti péče o dřeviny rostoucí mimo les a po více jak 20 letech otevírá cestu pro nový národní park. Ekologické organizace zároveň upozorňují, že v novele hrozí oslabení ochrany druhů rostlin a

živočichů.

- Zajištění dostatku finančních zdrojů pro implementaci Národního plánu obnovy přírody, který představuje významnou příležitost pro zlepšení stavu životního prostředí. Jednou z možností je identifikace škodlivých dotací a změnit přístup k rekultivaci lomů, a využití prostředků z rekultivačních fondů. Spolupráce s občanskými spolky a nevládními organizacemi bude při realizaci plánu zásadní, protože jejich místní znalosti a aktivity mohou výrazně přispět k úspěchu celého procesu.
- Dotažení novelizace zákona o ekologické újmě a prosazovat přísnější limity pro nové toxické látky v podzemních a odpadních vodách a podpořit zásadu znečišťovatel platí.
- Prosazení zákona o zálohování nápojových plechovek a plastových lahví, který v současnosti čelí odpadářské lobby, vláda již schválila. Nyní musí být prosazena v Parlamentu.
- Schválení Národního klimaticko-energetického plánu a Politiky ochrany klimatu v ČR, které se vláda zavázala zhotovit již do konce roku 2023 a které stanovují nové cíle pro obnovitelné zdroje, úspory energie a snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030 a 2050. Ekologické organizace zároveň žádají zvýšení cíle pro OZE na 33 % v roce 2030 a ukotvení cíle klimatické neutrality ČR v roce 2050.
- Dotáhnutí novely energetického zákona zakotvující akumulaci a chytré řízení spotřeby (lex OZE 3), která dále pomůže efektivnímu využívání obnovitelných zdrojů a nižším účtům za elektřinu. A dále prosazení zákona o urychlení využívání OZE tak, aby probíhalo rychlé a nekomplikované povolování větrných elektráren.
- Předložení revize Akčního plánu vládě a výsledků plánu z let 2020 – 2023 pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin.

Petra Kolínská, ředitelka Zeleného kruhu, říká: *“Vláda se jednoznačně přihlásila k záměru rozšířit plochy zvláště chráněných území, a konkrétně k vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Nestačí přitom novelu zákona o ochraně přírody a krajiny předložit do parlamentu, ale také tam návrh obhájit. Vyhlášením národního parku se nebude plnit jen programové prohlášení vlády, ale především dojde k účinné ochraně a posílení biodiverzity. K tomu se Česká republika zavázala v rámci mezinárodních úmluv.”*

Sarah Ožanová, koordinátorka projektů Arniky v oblasti nakládání s odpady, říká: *„Například schválení systému zálohování je pro Českou republiku klíčové, pokud to myslíme s ochranou životního prostředí vážně. Motivuje spotřebitele, aby nápojové obaly vraceli, a tím výrazně zvyšuje míru třídění a recyklace. Místo toho, aby tyto cenné materiály skončily na skládkách nebo ve spalovnách, mohou se znovu využít. Ve státech, kde zálohování funguje, vidíme méně odpadu v přírodě a výrazné zvýšení recyklace materiálů, takže máme jasný důkaz, že to jde a že to přináší výsledky. A co je neméně důležité, zvýšením míry recyklace plastového odpadu bychom přispěli k naplnění recyklačních cílů a dalších cirkulárních závazků Česka.“*

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: *“Vláda předložila tři (a dvě již prosadila) novely energetického zákona, které pomohou rozvoji obnovitelných zdrojů, což velmi vítáme. Slíbila však také vytvořit novou energetickou a klimatickou koncepci do konce roku 2023. Pomalu se blíží konec roku 2024 a strategické dokumenty jako Národní klimaticko-energetický plán či Politika ochrany klimatu stále nejsou schváleny. Přitom průmysl, obce i domácnosti potřebují vědět, zda cíle a plánovaná opatření platí. Jedním z klíčových opatření je zákon na zrychlení povolování a výstavby větrných elektráren v souladu s ochranou přírody a vláda má nejvyšší čas předložit jej do Parlamentu.”*

Karolína Zapotilová, advokační pracovnice organizace Svoboda zvířat, říká: *“Ačkoliv se současná vláda ve svém programovém prohlášení zavázala k prosazování opatření k omezení nelegálního zabíjení zvířat a k omezení nezákonného obchodu s nimi, tento závazek splnila pouze částečně. Doposud stále totiž nebyla např. předložena revize Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s*

ohroženými druhy živočichů a rostlin, ani výsledky tohoto akčního plánu za léta 2020-2023. Zhodnocení výsledků akčního plánu je bezesporu nezbytné pro zmapování toho, zda přijatá opatření v uvedeném období přinesla kýžené výsledky či nikoliv. Současně platí, že bez revize stávajícího akčního plánu není možné přizpůsobit strategii aktuální situaci v oblasti nelegálního zabíjení zvířat a nezákonného obchodu s nimi.”

<https://zelenykruh.cz/vlada-doposud-splnila-10-ze-75-ekologickych-bodu-programoveho-prohlaseni-na-dotazeni-ji-zbyva-rok>